

PRESSITEADE nr 164/25

Luksembourg, 18. detsember 2025

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-417/23 | Slagelse Almennyttige Boligselskab, Afdeling Schackenborgvænge

Diskrimineerimiskeeld: Euroopa Kohus täpsustas seoses Taani munitsipaaleluaseme seadusega seda, millised olukorrad võivad endast kujutada diskrimineerimist etnilise päritolu alusel

Taani munitsipaaleluaseme seaduse eesmärk on vähendada peredele mõeldud munitsipaaleluasemete osakaalu „ümberkujundatavates piirkondades“. Neid piirkondi iseloomustab muu hulgas asjaolu, et „mujalt kui lääneriikidest pärit sisse­rändajate ja nende järeltulijate“ osakaal on neis viimase viie aasta jooksul olnud üle 50%. Selle seaduse alusel on osa Slagelse ja Kopenhaageni omavalitsuste kahes elamupiirkonnas peredele mõeldud munitsipaaleluasemete üürilepingutest üles öeldud või kavatsetakse üles öelda. Taani kohtul tekkis nende ülesõtle­mistega seotud kohtuvaidlusi lahendades kahtlus, kas nimetatud õigusakt on otseselt või kaudselt diskrimineeriv etnilise päritolu alusel. Euroopa Kohus rõhutas, et etniline päritolu põhineb mitmel teguril. Kriteeriumid nagu kodakondsus või sünniriik eraldi võetuna ei ole piisavad, et määrata kindlaks isiku kuulumus etnilisse rühma. Võimaliku otsese diskrimineerimise analüüsimiseks peab liikmesriigi kohus kontrollima, kas sisse­rändajate ja nende järeltulijate osakaalu kriteerium põhineb tõepoolest „ümberkujundatavate piirkondade“ enamike elanike etnilisel päritolul ja kas seetõttu koheldakse neid halvemini, näiteks kas neile kaasneb sellega suurem oht, et nende üürileping öeldakse ennetähtaegselt üles. Kui liikmesriigi kohus tuvastab võimaliku kaudse diskrimineerimise, peab ta kontrollima, kas see on siiski põhjendatud. Eeskätt peab ta seejuures veenduma, et kõnealune seadus taotleb üldist huvi teenivat eesmärki proportsionaalselt ja järgib eelkõige põhiõigust kodu austamisele.

Taani munitsipaaleluaseme seaduses on ette nähtud arengukavade vastuvõtmine eesmärgiga 1. jaanuariks 2030 vähendada „ümberkujundatavates“ piirkondades (varem „probleemsed getopiirkonnad“) asuvate peredele mõeldud munitsipaaleluasemete osakaalu. Tegemist on piirkondadega, mida iseloomustab ebasoodne sotsiaalmajanduslik olukord töötuse, kuritegevuse, hariduse ja/või keskmise sissetuleku poolest ning samuti asjaolu, et „mujalt kui lääneriikidest pärit sisse­rändajate ja nende järeltulijate“¹ osakaal on nendes piirkondades viimase viie aasta jooksul olnud üle 50%.

Slagelses asuva Ringparkeni ja Kopenhaagenis asuva Mjølnerparkeni „ümberkujundatavate piirkondade“ arengukavade rakendamise käigus on osa nendes piirkondades asuvate peredele mõeldud munitsipaaleluasemete üürilepingutest üles öeldud või kavatsetakse üles öelda. Mõned üürnikud on vaidlustanud need meetmed Taani kohtus, leides eelkõige, et „mujalt kui lääneriikidest pärit sisse­rändajate ja nende järeltulijate“ osakaalu kriteerium kujutab endast otsest või kaudset diskrimineerimist etnilise päritolu alusel, mis on liidu õigusega keelatud².

Taani kohus esitas nende vaidluste lahendamisel Euroopa Kohtule selle kohta küsimused.

Seoses selle kindlakstegemisega, kas Taani seadus kehtestab **otsese diskrimineerimise**³, märkis Euroopa Kohus, et mainitud kriteerium paistab olevat otsustav nende „ümberkujundatavate piirkondade“ kindlaksmääramisel, kus tuleb vähendada peredele mõeldud munitsipaaleluasemete arvu. Kuid **selle üle, kas see kriteerium toob kaasa**

erineva kohtlemise, mis põhineb nende piirkondade enamike elanike etnilisel päritolul, mille tulemusena koheldakse nende elanikke halvemini kui samalaadsete piirkondade elanikke, kus sisse­rändajate osakaal ei ületa 50% künnist, peab otsustama liikmesriigi kohus.

Euroopa Kohus selgitas, et mõiste „etniline päritolu” liidu õiguse tähenduses põhineb mitmel teguril, nagu kodakondsus, usutunnistus, keel, kultuuriline ja traditsiooniline päritolu ning elukeskkond. See määratakse kindlaks mitme teguri alusel. **Ei kodakondsus ega isiku või tema vanemate sünniriigi kriteerium ei ole eraldivõetuina piisavad, et kinnitada isiku kuuluvust teatud etnilisse rühma.** Seevastu asjaolu, et õigusaktis sätestatud üldine kriteerium hõlmab mitut etnilist päritolu, ei välista iseenesest, et see kriteerium on otseselt või lahutamatu­lt seotud puudutatud isikute etnilise päritoluga. Lisaks võivad kontekstuaalsed asjaolud, nagu sellise õigusakti ettevalmistavad materjalid aidata tuvastada, kas analüüsitud kriteerium kujutab endast otsest diskrimineerimist etnilise päritolu alusel.

Võimaliku halvema kohtlemise olemasolu osas leidis Euroopa Kohus, et see võib **kõigi „ümberkujundatava piirkonna” elanike jaoks tähendada suuremat ohtu, et nende üürileping öeldakse ennetähtaegselt üles ja nad kaotavad seetõttu oma eluaseme.** See oht paistab olevat suurem kui teistes elamupiirkondades, mille sotsiaalmajanduslik olukord on samalaadne, kuid kus sisse­rändajate osakaal ei ületa kõnealuses seaduses sätestatud künnist. Euroopa Kohus rõhutas, et ka teatavate seaduses või selle ettevalmistavates materjalides kasutatud määratluste solvav või häbimärgistav iseloom võib viidata teatud etnilise päritoluga isikute halvemale kohtlemisele.

Juhul kui liikmesriigi kohus jõuab järeldusele, see seadus ei kujuta endast otsest diskrimineerimist, peab ta veel kontrollima, kas need õigusnormid võivad endast kujutada **kaudset diskrimineerimist**⁴. Nii on see juhul, kui seadus on küll sõnastatud või seda kohaldatakse pealtnäha neutraalselt, kuid praktikas seab see teatud etnilistesse rühmadesse kuuluvad isikud konkreetset ebasoodsamasse olukorda. Selles kontekstis tuletas Euroopa Kohus meelde, et **see ebasoodsam olukord ei pea tingimata mõjutama ainult üht kindlat etnilist päritolu.**

Kui liikmesriigi kohus jõuab järeldusele, et kõnealune seadus tekitab sellise konkreetse ebasoodsa olukorra, peab ta samuti uurima, kas kõnealune seadus teenib Taani valitsuse poolt viidatud üldist huvi, milleks on sotsiaalse ühtekuuluvuse ja integratsiooni probleemide lahendamine Taani munitsipaal­eluasemete süsteemis, järgides proportsionaalsuse põhimõtet. See tähendab eelkõige selle kindlakstegemist, kas seadus, mis näeb ette kohustuse võtta vastu arengukavad, taotleb eesmärki edendada sotsiaalset ühtekuuluvust ühtselt ja süstemaatiliselt, samas kui seda kohustust ei kohaldata elamupiirkondadele, mis erinevad „ümberkujundatavatest piirkondadest” üksnes selle poolest, et nende elanikud ei ole peamiselt „mujalt kui lääneriikidest pärit sisse­rändajad ja nende järeltulijad”. Põhjendatuse analüüsimisel tuleks arvesse võtta ka põhiõigust kodu austamisele.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teiste liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Kohtuotsuse [terviktekst ja kokkuvõte, kui see koostatakse](#), on CURIA veebisaidil alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127.

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)” kaudu ☎ (+32) 2 2964106.

Hoiame ühendust!

¹ Taani munitsipaalalaseme seaduse tähenduses on „sisserändaja“ isik, kes on sündinud välisriigis ja kelle kumbki vanematest ei ole sündinud Taanis ega ole Taani kodanik. „Järeltulija“ on määratletud kui isik, kes on sündinud Taanis, kuid kelle kumbki vanematest ei ole Taani kodanik ega ole sündinud Taanis, või kelle vanemad, isegi juhul, kui nad on sündinud Taanis ja omandanud Taani kodakondsuse, on säilitanud ka välisriigi kodakondsuse. Mõiste „lääneriik“ alla kuuluvad Euroopa Liidu liikmesriigid, Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norra, Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriik, San Marino, Šveits, Vatikani Linnriik, Kanada, Ameerika Ühendriigid, Austraalia ja Uus-Meremaa. Kõiki teisi riike loetakse seega „muudeks kui lääneriikideks“.

² Nõukogu 29. juuni 2000. aasta [direktiiv 2000/43/EÜ](#), millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust.

³ Enne seda märkis Euroopa Kohus, et kui Taani kohtu tehtava kontrolli tulemusel ei selgu vastupidist, on direktiiv 2000/43 Taani munitsipaalalasemete süsteemi suhtes kohaldatav. Selle süsteemi raames on eluasemete tasu eest pakkumine seotud eluasemeteenuste kättesaadavuse ja osutamisega direktiivi artikli 3 lõike 1 punkti h tähenduses.

⁴ Direktiivi 2000/43 kohaselt on tegemist kaudse diskrimineerimisega, kui ilmselt neutraalne säte, kriteerium või tava seab isikute rühma nende rassilise või etnilise päritolu tõttu ebasoodsamasse olukorda, välja arvatud juhul, kui kõnealune säte, kriteerium või tava on objektiivselt põhjendatud seadusliku eesmärgiga ja selle saavutamiseks kasutatakse asjakohaseid ja vajalikke vahendeid.